

ሙዚቃ ኣድማሳዊ ቋንቋ ኢዩ። ሙዚቃ ፍቕር ሓያል ኢዩ። ሙዚቃን ሙዚቀኛን ዚምድን ኣም ከም ስጋን ደምን ምኳኑ ብዙሓት ይዛረቡ ኢዮም። ሙዚቃ ጀግና ዚገደፎ ሰብ ምርካቡ ኣጸጋሚ ኢዩ። ምናልባት ካብ መድረኽ ኪርሕቁ ይኸእሉ ኢዮም። እንተኮነ ኣብ ቤቶም ወይ ንብሕቶም ጥንጥን ኣቢሎም ዚሓድጉ ምርካብ ቐለል ዕዮ ኣይኮኑን። ከምቲ ባዕሎም፡ “ሞት ጥራይ ኢዩ ዚፈልየና” ዚብልዎ ሞት ጥራይ ኪፈሉም ትዕዘብ ኢካ።

“ሳክስፎን ስጋብ ዚመውት ምሳይ ሓቢራ ኪትነብር ኢዩ። ኣነ ዚፈትዎ ስራሕ ምስርሐይ ዕድለኛ ኢዩ።” ብምባል እቲ ንልዕሊ 65 ዓመት ዚተፈላለዩ መሳርሒ ሙዚቃ ብፍላይ ከኣ ሳክስ ዚተጻወት በሃር በዓል ሞያ ሙዚቃ ጌታቸው ሞኩሪያ ኢዩ።

ገዲም ስነ ጥበበኛ ትጅብ ወልደማሪያም ዓሚ ከምዚ ሕጂ እዋን፡ ካብዛ ዓለም ኣብ መበል ‘94’ ዓመቶም ብሞት ስጋብ ዚፍለዩ፡ ኣብ ዓራቶም ኮይኖም ይደርፉ ምንባሮም፡ ፍቕሪ ሙዚቃ ማዕረ ኸንደይ፡ ኣብ ማህደር ልቦም ከም ዚሰፈረ የረዳኻካ ኢዩ። ኣብ ግዜ ኃይለስላሴን ደግርን ኣባይ ትጅብ፡ ካብ ምሒር ፍቕሪ ሙዚቃ፡ ናብ ዚተፈላለዩ ጉጅለ ሙዚቃ እናኸዱ፡ “ኪደርፍ ዶ።” እናበሉ ብልዑል ተምስሶ ይደርፉ ነይሮም ኢዮም።

ኮምባይ ሰጉንዶ ዚተብሃለ ኣዚዩ ዉሩይ ኩባዊ ስነ ጥበበኛ፡ “ብሕይወተይ ስጋብ ዘለኩ፡ ካብ ሙዚቃ ዓለም ከቶ ኣይፍለይን ኢዩ።” ይብል ነይሩ። ከምቲ ዚበሎ ከኣ፡ ስጋብ ዕለተ ሞቱ ካብ ሙዚቃ ዓለም ከይተፈለየ ንሕይወቱ ሓሊፍዎ ኢዩ።

እዚ ከም መእተዊ ካብ በል፡ ኣብ ቐርኒ ኣፍሪቃ ምስ ንኣገልግሎት መግዛእታዊ ሓይሊ ይኩን ምስ ሃገራዊ ወጊ ምብርባርን ተዛማዲ፡ ኣብ 19 ክፍለ-ዘመን ዚተኣታተወ ዘመናዊ ሙዚቃ፡ ኣብ ኤርትራ፡ ሱዳን፡ ኣብ ኢትዮጵያ፡ ታንዛኒያ፡ ሶማሊያን ወዘተን ኣብ ሓጺር ዕምሪ ገዜፍ ለውጢ ኪመጽእን ብዙሓት ሃባርም ሙዚቀኛታትን ኪፈሪዩ ሪሒብ ዕድል ገይሩ ኢዩ።

ካብቶም ኣብዚ ከባቢ ዚኣተዉ መሳርሒ ሙዚቃ፡ ቫዮሊን፡ ኣኮርዲዮን፡ ማንዶሊን፡ ጥሩምባ፡ ሳክስፎን፡ ኦርጋን፡ ጊታርን ወዘተን ኣብ ሓጺር ግዜ፡ ከም ኣጸብዕቲ ኢዶም ዚፈልጥዎንን ዚመልኸዎንን ተፈጢርም ኢዮም።

ኣብዛ መንገድ-ጽሕፍቲ፡ ብዛዕባ ጊታር ኣተኩሮ ኪንገብር ኢና። ብኤለትሪክ ትሰርሕ ጊታር ናብ ዕዳጋ ዓለም ካብ ትመጽእ ገና ሓደ ክፍለ-ዘመን እጅ ኣየቁጸረትን ኣላ።

ከምቲ ንመሥንቆ ዘዛርብዎን ዚፈጥርዎን ከም እኒ የሕያ ኺያርን ኤልያስ መስመርን ኪጻወቱ ከለዉ፡ “እንሆ ንሙት ዜተንስ ጭራዋጣ፡ ጆባእ ንብለኩም!!” ቢሉ፡ ኣብ መደብ ደርፍታት ቐደም ኣማኑኤል ገብራይ ዚገልጹ።

ከበሮ፡ ኢደን ስጋብ ማይ ዚሙዑግ ብምጽዋት ሰብ ዚዕብዳ ከም እኒ ኣልማዝ ኣረጋይ፡ ኣኸበረት፡ ገርግስ፡ ግደይን ዚኣመሰላ ኪጻወታ ኩነ ኪጻወቱ ከለዉ፡ “መሬት ስጋብ ዚነኩል፡ ነዛ ከበሮ ኣየ ዚገብርዎ ዚነበሩ!!” ይበሃል ኢዩ ኣብ ዉራያት ዚተፈላለዩ ኸፋላት ሕብረተሰባት።

ንጊታር ከኣ፡ ብኢድ ዚቐጸሩ ዘዛርብዎ ተፈጢርም ኢዮም። ካብዚኣም እኒ መምህር ተወልደ ረዳ፤ ተወልደ ኣብርሃ፤ ተክለ ኣብርሃ፤ ተክለ ኣድሓኖም፤ የማነ ባሪያ፤ ረዘነ ሃብተ፤ ሰላም ሰይጣን፤ ጆሻጊ ሪኮ፤ ጸጋይ በራኺ፤ ከበደ ደሞዝ፤ ዳኒኤል ኣማንን ወዘተን ባዕልኹም ካብ ዓረብ፡ ሱዳን፡ ኣምሓርኛ፡ ትግራይትን ገለን ዚዘከርኸምዎም ባዕልኹም ወስኸሉ ኢኩም ክብል እፈቱ።

ኣብ ጊታር፡ ኣብ ዚተገብረ መጽናዕትን ምርምርን ከም-ዚሕብሮ ተኮይኑ፡ ካብ 4 ስጋብ 18 ዚኣውታሩ ዚተፈላለዩ ዓይነት ጊታር ከምዘሎ ይፍለጥ። እተን ኣዝዩን ግጉናት ከኣ፡ እታ በዓል 4 ኣውታር ጊታር በይዝ እናተብሃለት ትጽዋዕን፤ እታ በዓል 6 ከኣ ሊድ ጊታር ዚብል መለይ ኣለወን ኢዩ።

ካብዘም ዘኸርፍ ጠቐስናዮም ዘለናን ካልኣትን ኣብ ግምት ኣትዩ፡ እቲ ዉሩይ ሙዚቀኛ፡ ደራስን ዚያምን ኣክሊሉ ተስፋጽዮን ከም ተጻዋቲ ጊታር ኣዚዩ ፍሉጥ እኳ ተኮነ፡ ኣብ ዉድድር ኪኣቱ ዘይፈቱን ብዛዕባ ነፍሱ ምዝራብ ከም ዘይፈቱን ብብዙሓት ዚፍለጥ ጠቢብ፡ ሓደ መዓልቲ ኣብ ተራ ወግዲ ካብዘም ኣብዚ ዝሓለፈ 70 ዝኸውን ዓመታት ንጊታር ዚመልካ ወይ ዚፈጥራ መን ኢዩ ተባህሉ ተሓቲቱ ነይሩ ኢዩ።

ንሱ፡ ኣብ ዕላሉ በይዝን ሊድን ኪወዳደር ከምዘይብሉ፡ እንታይ ደኣ ንኣብነት በይዝ ዚጻወቱ ከም እኒ ጸጋይ በራኺ ምስ ከበደ ደሞዝ ወይ ምስ ጆሻጊ ሪኮ ወዘተ ከነወዳድር ይቐልል ኢዩ። ሰላም ሰይጣን ናይ ብሓቂ ዓቢ ክእለት ዘለዎ ሰብዮ ንዓይ። ምኸንያቱ መዳርግቲ ኣልቢዮዶ ክብለካ፡ ጆሻጊ ድማ ቤይዚስት ስለዚኮነ ምስ ሰላም ከወዳድሮ ኣይኸእልንዮ።

ንሰላም ከኣ ምስ በዓል ዳኒኤል ኣማን መሰልቱን ኪወዳደሩ ኣለዎም እምበር በዓል 4 ኣውታር ምስ 6 ዚሓዘ ምውድዳሩ ግብእ ኮይኑ ኣይሰመዓኒን ክብል መብሪሂ ድሕሪ ምሃብ፡ ኣብ በይዝ ጊታር ከኣ፡ ጸጋይ በራኺ ዓቢ መቐይሮ ዝገበረ ምዃኑ ኣስማርሉ ኢዩ።

ብዛዕባ ጊታርን ጽልዋኣን ኩነ ተጻወታን፡ ኣብዚ ክንሕጽሮ እሞ፡ ንሎሚ ኣብ ጉዳይ ጸጋይ በራኺ፡ በርቂ ሓጋይ ገለ ኸንብል እፈቱ። በሉ ናቡ ንዑናይ ክቡራት ኣንበብቲ።

ዓሚ ብዛዕባ ጸጋይ በራኺ፡ኸልተ ከፋላት አቕሪቦ ነይረ ኢዮ።ብዙሕ ርእይቶን ሓሳብን ኩነ ሕቶታት አልዲሉ፡ታሪኽ ጸጋይ ዚድርዓሉ ባብ ከም-ዚተርሓወ አፋፍኖት ተረኺብሉ ኢዮ ዚብል እምንቶ አለኒ።

ሳልሳይ፡ራብዓይን ሓምሻይ ኸፋል ቢል ከቕጽሎ ሓሳባትን ርእይቶን አውሒዝኹምለይ ኢኩም።እንተኮነ ገለ-ገለ ሰባት እቲ ጽሑፋት ብስምም ከም ዚተጻሕፈ አምሲሎም ይኹን ምንጩ ከይጠቐሱ፡ ኣብ መደበር ማሕበራዊ መራኽቦ ለጢፎም ከም ናቶም ጽሑፍ ነቲ ርእይቶታት ይቕበልዎ ብምንባሮም፡ርእይቶታት ከም ትጽቢትና ከም ዊንታና፡ ኣብቲ መጀመርታ ኪንረኪብ ኣይከአልናን።

ነቲ ገለ-ገለ ሰባት፡ኣብ ወልቓዊ ገጽቶም ገይሮም ኩነ ኣብ ገለ ጉጅለታት ዚሰራጩው ዚነበረ ርእይቶታትን ሓሳባትን፡ ዚተዓዘቡ መቐርብይ ድሕሪ ግዜ ሓቢሮም፡ከነማኸሎ ወይ ከማኸልዎ ነቲ ርእይቶታት ዓሊምና ተሓተትናዮም ምላሽ መን ክህበና ግና ዕላማና ታሪኽ ጸጋይ ዋላ ብጭልፋ ተኮነ ናብ ሕዝቢ ንምቕራብ ብምንባሮ፡ዕላማና ኣገዲሱና፡ፍረ ዕላማና ግብረ-መልሲ ኣንቡብቲ በቲ ኩነ በቲ ኣዕጊቡና ኢዮ።

ኣብ ዚተፈላለዩ ሬድዮ ጣብያታት ከኣ፡ከም ዚምእምእም ገቢሮም ናብ እዝኒ ሰማዕቲ ከቐርብ ዚገበሩ ኣለዉ ኢዮም።ምስጋና ይብጸሓዮም ክብል እረድይ።

ብዚተፈላለዩ ምክኒያት እቲ ግብረ-መልሲ ተደንጎዮኳ፡ግዜ ሓሊዮ ዕድመን ጥዕናን ተሂቡና፡እቲ ኣብ ኢድና ዘሎ ሓበሬታ፡ናብ ኣንቡብቲ ከም ዚቐርብ ኺሕብር እፈቱ።

እምበኣር ብድሕሪ ቐዳማይን ካልኣይን ከፋላት ናባኩም ኸቡራት ኣንቡብቲ ምብጽሓይ፡ኣብ ወሽጢ ኤርትራ ንዘለዉ ግዳሳት ጸሓፍቲ፡ጋዜጠኛታት፡ሙዚቀኛታትን ድምጻውያንን እንደገና፡ ኣብ ምሕታት ተጻግዶ ጸኒሐ ኢዮ።እንሆ ከኣ፡ኣብ ካብ ክብሒ ማህደር ታሪኽ ጸጋይ፡ ቢሎም ካብ ዚሰደዱለይ ብሕጽር ዚበለ መገዲ ነዛ ትስዕብ ጸማቕ ትሕዝቶ ትመስል፡-

“ድምጻውን ሙዚቀኛን ጸጋይ በራኺ፡ ኣብ 1961 ዓ.ም እዩ ኣብ ማይ ተመናይ ተወሊዱን ኣብኡ ዓብዩን።

ካብቶም ኣቶ በራኺ ተኸለን ወ/ሮ ትዕብ ኣርኣያን ዝወለድዎም ሓሙሽተ ደቂ፡ መበል ራብዓይ እዩ ኔሩ። ጸጋይ፡ ገና ተማሃራይ መባእታ ከሎዮ ሃርሞኒካ (ፋምፋም) መሊኹ፡ ናይ ዝተፈላለዩ ድምጻውያን ደርፍታት ክደግም ጀመሩ። ተማሃራይ ማእከላይ ደረጃ ምስ ኩነ ድማ፡ ጎድኒ-ጎድኒ ትምህርቱ መሳርሒታት ሙዚቃ ክምሃር ጀመሩ። ኣብ 1978 (ወዲ 17 ዓመት ከሎ ማለትዮ) ምስ ሳባ ባንድ ተጸንቢሩ።

ሳባ ባንድ ብኣላይነት ፍሰሃዮ ኣረጋይ ትካዮድ ዝነበረት ኩይና፡ ከም በዓል በላይ፡ ብርሃነ ገ/ሄር፡ የማነ ኪዳነ፡ ተኸለ፡ ዝነበርዎ ጉጅለ ባህሊ እዩ። ዝበዝሕ ግዜ ኣብ ኣምባሳደር ሆቴል፡ ፒካዲሊን ብሉ ናይልን ድማ ትጻወት ነበረት። ጸጋይ መጀመርታ ድምጻውን ተጻዋታይ ሊድ ጌታርን እዩ ኔሩ።

ኣብ መወዳእታ 70ታት ብሰንኪ መስርሓት ሳንሱር ናይ ትግርኛ ካሴት ዳርጋ ኣይሕተምን እዩ ኔሩ። ጸጋይ ድማ ኣብ 1982 እዩ ቀዳመይቲ ካሴቱ ብብክስ ጌታር ኣሕቲምዎ። ኣብታ ካሴት ከም “ብንብዓተይ ተኣረማ፡ ጸሓይና በሪቓ፡ ማይ እናሃረመ” ዝብላ ፍትዎት ደርፍታት ኔረናኦ። ብኡ ንብኡ ድማ ስሙ ሰማይ ተሰቐለ። ድሕሪ ሓደ ዓመት - 1983 እውን ካልኣይቲ ካሴቱ ኣሕቲሙ።

“ራህዋ፡ ከሰል ተኸዲኑ ገጸይ፡ ሓደራ-ሓደራ” ዝብላ ደርፍታቱ ከኣ፡ ኣብ ትዝታዊ ደርፍታት ንዘለዎ ዓቕሚ ዝኹልዓ ነበራ። ካብ ሊድ ናብ ቦክስ ጌታር ዝተሰጋገረ ጸጋይ፡ ብድሕሪ ካልኣይቲ ካሴቱ ናብ ኣዲስ አበባ እዩ ኣምራሑ። ኣብ ኣዲስ አበባ ከኣ፡ ኣብ ደርፍታት ትግርኛ ዳርጋ በይኑዮ በይዝ ጌታር ዝጻወት ኔሩ።

ነቶም ብሊድ ጌታርን ቦክስ ጌታርን ዝፈልጥዎ ከኣ፡ ሓድሽ ቕዲ ናይ በይዝ ሓዙ ምስ መጽእም፡ መወዳደርቲ ዘይብሉ በይዝታ ጌሮም ቁጽርዎ። ኣብ 1988 ምሉእ መሳርሒ ሙዚቃ ተጠቂሙ ሳልሲይቲ ካሴቱ ኣሕቲሙ።

ኣብታ ካሴት “ሞት ርግምቲ፡ ናይ ወዲ ሰብ መቐዘፍቲ፡ ቁጽራ ዘይብላ ብቐትሪ ብለይቲ” ትብል ህብብቲ ደርፊ ኣላቶ። ገና እታ ካሴት ከይተዘርግሐት ከኣ፡ ቁጽራ ዘይብላ ሞት ወሲዳቶ። ውዕይን ሕወስን ምንባሩ ዝንገረሉ ጸጋይ በራኺ፡ ባዕሉዮ ነቶም ኣስቁርቁርቲ ደርፍታቱ ግጥምን ዜማን ዝሰርሓሎም ኔሩ።”

ኣብዛ ጽማቕ ሓጻር ሓበሬታ ንግዚኡ ኢሂን ምሂን ኪንበሃሃለላ ንቐንይ ኸቡራት ኣንቡብትን ኣድነቐት ጸጋይ በራኺን ዝኾንኩም እም፡ኣብቲ ዚቕጽል ኺንውስኩሉን ኪንቐንሱሉን ዘሎ ነገራት ተሃሊዮ፡ብኣብዝሓ ድምጻ ርእይቶን ሓበሬታን ኪንውሰን ኢና።ምክኒያቱ፡ታሪኽ ቐጻልን ዘይሕለልን መጽናዕትን ምርምርን ዜድልዮ ስነ-ፍልጠት ኢዮ።

ንሕጂ ግና፡ብመሰረት ኣብ ዚሓለፈ ዚኣተኸዎ ቻል፡ኣብ ልዕሊ ጸጋይ በራኺ ርእይቶ ንዝሓቡኒ ንገሊኡ መሪጸ ከቐርበልኹም ኢዮ።

ተጻዋታይ ኩዕሶ እግሪ ኤፍረም በይን፡

“...አብቲ ትቪ ዚተመሓላለፈ ሓጺር ታሪኽ ጸጋይ በራኺ፡...እዋእ ጓል ፕራዲዞ ልዩ ኣምጺኦማ ነይሮም፣ታሪኹ ገሪሙኒ ኢዩ።ብጣዕሚ'ዩ ከም ገለ ዚገበረኒ።ደርፍታቱ፣በቓ ፍሉይ'ዩ።ከምኡ ደራፋይ ዘሎ ኮይኑ ኣይስመዓኒን ኢዩ።ንብዓት'ዩ ዚስዕረኒ፣ናቱ ደርፍታት ተሰሚዔ፣ፍሉይ ደራፋይ ኢዩ።መንግስተ ሰማይ የዋርሶ!”

ርግኣት ሓድሽ፡

“ጸጋይ በራኺ፡ዜማታቱ ኣዚዮም ብሉጻት ኢዮም።”

ድምጻዊ ኣብራሃም ተወልደ፡

“ ኦ.....ኦ..... ናይ ብሓቕ ናይ ለውጢ ሰብ ኢዩ።ብፍላይ ኣብ ዜማታቱ ፍሉይ ክብሪ ኣለኒ።ብሓፈሻ፣ኣብቲ ግዜ እቲ ዚነበሩ ደርፍቲ፣ኣብ ዘመናውነቶም ፍሉይ ኸብሪ ኣለኒ።”

ወሓዚት ከኣ፡

“ልዎን ጸጋይን ዛንት'ኣም ዳርጋ ናይ ሮምዮን ጁሌትን ከይኑ ይስመዓኒ።ነዚ ናይ ሕጂ ጅምር ግድፍ ንርእዮ ዘለና ኣፍቕርቲ ሪኢካ፡ ብዛዕባ ሓደ ሕዝቢ ንዛረብ ከም ዘለናውን የጠራጥረካ ኢዩ።እቲ ግዜ 'ቲ ንኣፍቀርቲ ቐለል ኣይነበረን፣ሰብ ከይርእየካ ካብ ስድራኽ ኣመኸኒካ ኪትወጽእ ወዘተ፡ነዚ ፍቕሪ የሓይሎ ነይሩ ኢለ ኢዩ ዚኣምን።ልዎ፡ተምሃሮኣ ኣዚዮም የፍቕርዎ ስለዚነበሩ፡ኣዴታቶም ክሓምዩ ከለዎ ብዛዕባ ርኽባ ምስ ጸጋይ ዚነበራ፡ከይዶም የብጹሑላ ኔሮም ኢዮም።”

ወይናረግ ኣርኣዖ ካብ ጀርመር ከኣ፡

“ኣነ ኣዝየ ኢዩ ዚምሰጠኒ ደስ ዘብለኒ ታርክ ሂወት ንክፈልጥ ብፈላይ ድማ ናይ ከም ጸጋይ በራኺ ንፉዕ ደራፍይ፣ ሙዚቕኛን ደራሲን ኮታ ከሉ ብፉልይ እኳን ኣዚዩ ዜድንቆ ንነፍሲሂር ጸጋይ በራኺ፡ ኣብ ደርፉ ንኣደ ጸብቕ ንሩ ስለዘገልጸ፡ ኣዚየ ዘድንቆ።”

ሩት ኣለምሰገድ ብወገና ከኣ፡

“ኣዚየ ዚፈትዎ፡ጸጋይ በራኺ ብጣዕሚ ደስ ዝብል ሰብ ኢዩ ነይሩ።ምማቱ ምስ ሰማዕኹ መሪር ሓዘን ተሰሚዑኒ፣ኣብ ቤት ትምህርቲ ስላም ኢዩ ዚፈልጦ፡ወዲ ማይ ተመናይ፡ሊያ ትበሃል ሓቕኛ፣ዘቕንእ ፍቕሪ ከም ዚነበሮም እፈልጥ።

ንሱ፡ኺመውት ከሎ፡ኣነ ገና ኣብ ጀርመን ጓ ወርሒ ኢዩ ገረ ነይረ፣ንሱ ከይ'ኣኸል ከኣ፡ልዎ ብድሕሪኡ ከም-ዚሞተት ሰሚዔ ማራ፡ማራ የሕዝኩካ።ዓለም ትሸዓተ ኢሎማ ናይ ብሓቂ ሙዚቃ ናቱ ማራ ኢዩ ዚፍቶ፡ኣይምነውን ኢዩ።”

ድምጻዊ ኣብራሃም ባይረ ወዲ ባይረ፡

ቕድሚ ምሚቱ ሓደ ዓመት ኣብ ዘካየድናዮ ወግዕታት ከኣ፡ “ኣነ ካብ ዜድንቆም ደረፍቲ፣ሓደ ነፍስሔር ጸጋይ በራኺ'ዩ።ጸጋይ፡ኣባል ብሉ ባንድ ዚነበረን ኣብ ኣሥመራ መማህርተን'ዩ ነይሩ።ኣብ ሙዚቃ፡ብዙሕ'ዩ ሚሂሩኒ።ጸጋይ፡ርህሩህ'ዩ ነይሩ።ንዘለዎ ፍልጠት ሙዚቃ ከይበቐቐ፡ንሰባት ዚነግርን ዘምህር'ዩ ነይሩ።ኪራር፣ጊታርን ፋምፋምን ዚመሃረኒ ባዕሉ ጸጋይ'ዩ።

ጸጋይ፡ንባዕሉ ሙዚቃ'ዩ።እዚኣ ከምዚ ኢያ፣እዚኣ ከምዚ ኢያ እናበለ፡ንፍልጠት ዚደለየ ሰብ ዘርእየን ዚምህርን ነበረ።ኣዝየ ዚፈትዎ ሰብ'ዩ።ኣዕሩኽ ኢና ነይርና፡ካብ ቤት ትምህርቲ ኣትሒዝና።ኣነ ጊታር ኪሕዝ ከለኩ፡ኢደይ ማይ እናማዓነ የሸግረኒ ነይሩ።ለዋህን ምስኺን ጸጋይ፡ንኢደይ ብኢዱ ገይሩ እናደገፈ፡ከይተሓለለ የምህረኒ ነይሩ።ኮታ ንዓይ፡ ኣብ ሕይወተይ ኣብነታዊ ሰብ'ዩ።ስጋብ ሕጂ ብሕይወተይ ተዘሕሉ ነይሩ፣ኣብ ሙዚቃ ዓለም ኺንደይ ኪሰርሕ ዚክእል በዓል ዓቢ ክእለትን ዓቢ ስነ ጥበባዊ'ዩ ጸጋይ።” ክብል ኣብ ልዕሊ ጸጋይ ዘለዎ ርእይቶን ተዘኸሮን ሂቡ ነይሩ ኢዩ።

መምህር ልዩ ኣብርሃ፡እዚኣ ትመስል።
ብዛዕባ ፍቕርቲ ልዩ ኣብራሃ፡ኣብ ሓደ ኸፋል ክቕርበልኹምየ።

አብ መወዳእታ፡ንሎሚ እታ ቕድሚ 40 ዓመት ዳርጋ ይገብር ነፍስሐር ጸጋይ በራኺ ዚደረፉን ደሓር ዜሐደሳን፡ወዲ ባይረ፡ድሕሪ “አደይ” ትብል ደርፊ ጸጋይ፡ ሚሒር ዚፈትዋ ዚነበረ፡ ደርፊ “እንታይ’ዩ ረኺብዋ፡” ትብል ኢያ።በሉ ግጥም ናባኹም ከብላ፡ ተዘኸሮኹም ብዛዕባ እዛ ግጥምን ዜማን ገለ ኪትብሉና ተስፋ ይገብር።

እንታይ’ዩ ረኺብዋ፡

እንታይ’ዩ ረኺብዋ፡ከይድኩም ጠይቕዋ፡
ሕማም እንተኮይኑ ፈውሲ ክትህብዋ፡

ተመኺራ ዲያ ወይስ ተመኒዮዋ፡ወይስ ተመኒዮዋ፡
ተመኺራ ዲያ ወይስ ተመኒዮዋ፡ወይስ ተመኒዮዋ፡

እንታይ’ዩ ረኺብዋ፡ ከይድኹም ጠይቕዋ፡
ሕማም እንተኮይኑ፡ ፈውሲ ክትህብዋ፡

ተመኺራ ዲያ ወይስ ተመኒዮዋ፡ወይስ ተመኒዮዋ፡

ተመኺራ ዲያ ወይስ ተመኒዮዋ፡ወይስ ተመኒዮዋ፡

ዘይተማኸሪ፡ እንታይ ኢኪ ሰሚዕኺለይ፡
እንዳ ፈራሕኸዎ፡ ካባኺ ኸፍለይ፡

አንቢዕኺኒ ከይድኪ መሪር’ዩ ዕድለይ፡
ይእምን’ዩ ግን፡ ከምዘይትጭኸንለይ፡

ኹሉ ተዓዘብኪ፡ምኸሪ ሓሶቶም፡
አነስ አይርሕቐክን፡ ክርእይ ውድቕቶም፡

ፍቕርና ክጸንዕ፡ ክፈሰስ ሓሞቶም፡

ስለዚ ሓደራ፡ ሓፍተይ ነጋህዶም፡

ስለዚ ሓደራ፡ሓፍተይ ነጋህዶም፡

ንኸልተ ፍቕራት፡ዘእትውሎም ህውኸት
ንኸልተ ፍቕራት፡ዘእትውሎም ህውኸት፡

ከምኡ ዘይረከቡ፡ ሓሳውቲ ቀናአት፡ሓሰውቲ ቐናአት፡

አዋልድ ሃገረይ፡ ብንዓተይ ተኣረማ፡
አዋልድ ሃገረይ፡ ብንዓተይ ተኣረማ፡

አፎም መዓር’ዩ፡ ልቦም በሊሕ ላማ፡
አፎም መዓር’ዩ፡ ልቦም በሊሕ ላማ፡

መልሓሶም ዘየዕርፍ፡ካብትን ናብትን ዝብሉ፡
ዓይኖም ዘይኸእለሎም፡ብሓሶት ዝምሕሉ፡

ደጊም ሰብ ነይመርጽ፡የለን ዝእምነሉ፡
ንሕና አይንፈላለ፡ማዕረግ ንርእየሉ፡

ኩሉ ተዓዘብኪ፡ ምኸሪ ሓሶቶም
አነሲ አይርሕቐክን ኸርእይ ውድቕቶም፡

ፍቕርና ክጸንዕ፡ ኸፈሰስ ሓሞቶም
ስለዚ ሓደራ፡ ሓፍተይ ነጋልጸም፡

ብዛዕባ ጸጋይ በራሺ፡፡ሐበሬታን ስእልታትን ኣብ ምሃብ ኩነ ተዘኸርታትኹምን ትዝታትኩም ዚገልጸልኩምለይ ቆጶሪ ኣይወድኡን ኢየ፡፡እቲ ምንታይ ኣብዚ መስርሕ እዚ ሎሊ 250 ሰባት ተሳቲፍኩም ኢኩም፡፡እንተኮነ ንገሊየኩም ኣብዛ ኸፋል ክጠቐስኩም እፈቱ፡፡

ቤተሰብ እንዳ ኣቶ በራሺ፡፡

- ኣብ ኣዲስ ኣበባ፡፡ኣብ ኣሥመራ፡፡ኣብ መቐለ ኣብ ሸወደንን ዚርከቡ ብሙሉኡም፡፡
- ኣብ ሸማና-እምባ ኣርዓዶም
- ኣብ ባሕራ ስሑታ
- እንዳ ጋብር ኩሽባይ ዘለዉ ዓሌተ-ቤተሠብ፡፡

ጎረባብትን መቐርብን ዚነበሩ ድማ፡፡

- ✓ ኣብ ማይተመናይ
- ✓ ኣብ ጎዳይፍ-ቐጠባ
- ✓ ሓድሽ ዓዲ ዚነበሩ

ኣብ ዓድዋ ኩነ ዓዲ ኣቡን፡፡ ኣብ መቐለ፡፡ ኣብ ኣሥመራ፡፡ኣዲስ ኣበባ፡፡ጀርመን፡፡ሸወደንን ዓዲ እግሊዝን ኩነ ኣብ ካልእ ዝርከቡ ኩሎም፡፡

ካብ ስነ ጥበበኛታት ድማ፡፡

❖ ብርሃነ ኪዳነ	• ኣክሊሉ ተስፋጽዮን	❖ ጸጋልኡል
❖ ከበደ ደሞዝ	• ገሬ በርሀ	❖ ዳኒኤል ኣማን
❖ ሶፊያ ኣጽብሃ	• ተኸለ ገብረጻድቕ	❖ ኣብራሃም ባይረ
❖ ታረቕ ተስፋሕይወት	• ምኪኤል ማይናስ	❖ ስዩም ኣለምሠገድ
❖ ሰላም ስዩም	• ኢሳቕ ባንጃው	❖
❖ ጆቫን ሪኮ	• ንግስቲ ሓየሎም	
❖ ዳዊት ይፍሩ	• ግታቸው ስሑል	
❖ ሓጎስ ገብረሕይወት		

ካብ መሓዘትን ተመሃሮን ኩነ ደቂ ገዛውታ ንመምህር ሊያ፡፡ብፍላይ መምህር ኣልማዝ መብራህቱ ትርከቦም እኒ መምህር ፍረ፡፡መምህር ታደሰ ከበደን ወዘተን፡፡

ጋዜጠኛታትን ጸሓፍትን፡፡

- ◆ ኣብ ሬድዮ ኣሥመራ
- ◆ ኣብ ድምጺ ሓፋሽ
- ◆ ኣብ ቲቪ ኤሪ
- ◆ ኣብ ጋዜጣ ሕብረት
- ◆ ኣብ ዚተፈላለያ ጋዜጣት ብሕቲ ዚዓዩ ዚነበሩ
- ◆ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ዝሰርሑ ዚነበሩ፡፡ ኣብ ጉዳይ ጸጋይ ይኹን ካልእ ተዛማዲ ጉዳይትን ተገሆምን ሰሃሮ ገቢሮምን ዚተሓባበሩ፡፡

ካብ ማሕበራት ከኣ፡፡

ኣብ ከተማ ዓድዋ ካብ ዚርከቡ ኣባላት፡፡

- ማሕበር ደቂ ኣሥመራ
- ማሕበር ደቂ ባጽዕ
- ማሕበር ደቂ መንደፊራ
- ማሕበር ደቂ ከረን

ኣብ መቐለ ካብ ዚርከቡ ኣባላት፡፡

- ማሕበር ደቂ ኣባሻውል
- ማሕበር ደቂ ገጀረት-ጋጂ
- ማሕበር ደቂ ባጽዕ
- ማሕበር ደቂ ከረን

ኣብ ከተማ ሸረ ዚርከቡ ደቂ ኣሥመራ፡፡ባጽዕ፡፡ከረን፡፡ዓዲኳላ፡፡መንደፊራን

አብ ከተማ ኣዲስ ኣበባ ዚርከቡ ደቂ ኣሥመራ፣ ደቂ ትግራይ፣ካል'ኦት ሙዚቀኛታትን ኣብ ሙዚቃ ዚግደሱን ወኸፋት ኪምስገኑ ካብ ዚግበ'ኦም ኢዮም።አስማትኩም ኪግለጽ ዘይደለኩም ኣብ ከተማ ኣሥመራ ዘለኩም ጋዜጠኛታት፣ጸሓፍቲ፣ደረሰትን ጠቢባን ድማ ክብርን ምስጋናን ይግበ'ኣኩም ኢዮ።

እምባ ኣርዓዶም ዝባን ጨሎቆት ዓዲ ኣቦይ በራኺ።

ዘመድ እንዳ ኣቦይ በራኺ፣ ኣብ ወርሒ ታሕሳስ 2015፣ ካብ ሸማና ናብ ጽርጊያ ምገዳ እናሰነየኒ።

ጸጋይ በራኺ ምስ ኩዋኸብቲ ጠቢባን እኒ የማነ ባሪያ፣ተኸለ ተስፋዝጊ፣ኣብራሃም ኣፈወርቂን ብ'ኣድነቅቲ ሙዚቃ ኣብ መርበብ ማሕበራዊ መራኽቦ ዚተለጠፈ ስእሊ'ዩ።

